

BIOGRAFIJA

Lila Prap je diplomirala iz arhitekture na FAGG v Ljubljani. Z likovno dejavnostjo se je začela ukvarjati že med službovanjem kot arhitektka, predvsem s karikaturo. Objavljala je v različnih slovenskih časopisih, karikatura je bila tudi motiv za serijo platen, ki jih je leta 1996 razstavila v galeriji ŠKUC, karikature na temo arhitekture je istega leta razstavila v Jakopičevem paviljonu, kasneje pa še na arhitekturni šoli v Yazdu v Iranu.

Karikatura jo je popeljala tudi v svet ilustracije za otroke. Po kratkih stripovskih pasicah za otroke se je lotila kratkih zgodb, opremljenih z ilustracijo. Ilustracije je leta 1998 po obisku bolonjskega sejma poslala v Bologno in bila sprejeta na razstavo 100 izbranih ilustratorjev z vsega sveta. Po dveh letih je v Bologni razstavljal še enkrat, takrat so jo na Art institute of Chicago izbrali še za enega od desetih reprezentativnih ilustratorjev z vsega sveta.

Po teh izborih se je njeno delovanje usmerilo na ustvarjanje avtorskih slikanic. Ilustrira samo svoja besedila, saj so del njenega celotnega sporočila.

Za svoje delo je prejela več nagrad, med njimi Levstikovo nagrado, nagrado Hinka Smrekarja in nagrado Prešernovega sklada.

Lila Prap
DINOZAVRI, PTIČI, ZMAJI IN KURE
24. 4.–30. 5. 2026

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torika do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure; zaprto ob nedeljah, ponedeljkih in praznikih.

Lila Prap

DINOZAVRI, PTIČI, ZMAJI in KURE

24. 4.–30. 5. 2026

artKIT

Umetniški opus Lilijane Praprotnik Zupančič se organsko umešča v kontinuum slovenske ilustracije, ki se je skozi 20. stoletje oblikovala kot eno ključnih polj nacionalne vizualne izraznosti. V tej tradiciji, ki jo soustvarjajo pomembne slovenske avtorice in avtorji, preseže ilustracija svojo funkcionalno vlogo in se vzpostavi kot avtonomno likovno polje, kjer podoba soustvarja, nosi in napaja pripoved.

Likovni rokopis Lile Prap je zadržan in izjemno premišljen, zgrajen na poenostavitvi ter natančno odmerjenih likovnih potezah. V tej slikovni strukturi se odpira prostor avtoričine poetike, ki temelji na natančno izrisanem detajlu ter napetosti med jasno obliko in tistim, kar ostaja nedorečeno.

V razstavišču artKIT se tokrat predstavlja izbor del ilustracij, nastalih za knjige *Dinozavri?!*, *Ptiči?!* in *Zmaji?!*. Avtorica je za razstavo izbrala petnajst originalnih ilustracij, ustvarjenih v tehniki suhega pastela na črnem papirju, pri čemer posamezne tematske sklope tvorijo pet podob zmajev, pet podob ptičev in pet podob dinosavrov. Nastala postavitvena serija tako odpira polje raziskovanja med naravnimi, mitološkimi in pradaavnimi podobami ter vzpostavlja specifično lastni dialog med realnim, fantastičnim in arhetipskim.

Njen fantazijski in realistični likovni jezik je izjemno prepoznaven in notranje konsistenten ter zaznamovan z izrazito senzibilnostjo za barvo, formo, kompozicijo in pripovedno jasnostjo. Osrednja značilnost njenega pristopa je poudarjena dvodimenzionalnost slikovne površine, ki deluje kot jasno strukturirano polje. Prostorska iluzija se umika v prid ploskovni izraznosti, kjer enakomerno monokromno ozadje vzpostavlja stabilno vizualno osnovo in hkrati odstrani in izčisti globino. Ta barvna enovitost omogoča koncentracijo pogleda na osrednji motiv, ki praviloma zavzema centralni del kompozicije. Taka postavitev vzpostavlja jasno kompozicijo in hkrati poudarja celovitost zaznave.

Eden izmed ključnih likovnih poudarkov njenega dela je prav tako barvna zasnova, ki temelji na monotonih ozadjih. Ta ozadja niso zgolj pasivna kulisa, temveč aktivni nosilci atmosfere in razpoloženja posamezne ilustracije. Izbor ene dominantne barve, ki zapolnjuje slikovno polje, ustvarja vtis homogenosti in zgoščenosti, znotraj katere se izrisuje osrednji motiv. Takšna redukcija barvne palete prav tako omogoča poudarjanje bistvenega in daruje intenzivnost doživetja barvnega opoja pastela.

Pasteli na črnem papirju razkrivajo podlago, ki pronica skozi barvne nanose in vzpostavlja notranjo napetost slikovne površine. Barvni sloji se na črnem nosilcu optično zgostijo in pridobijo večjo intenziteto ter barvno globino. Ta odnos med podlago in nanosom oblikuje vidno dinamiko barve, ki deluje kot živa, pulzirajoča snov. Prav tako pastelna tehnika omogoča mehko modulacijo barvnih tonov, subtilno nežne prehode in bogato slojnost, ki gledalca vabi k poglobljenemu zaznavanju barve in površine.

V tem kontekstu vstopi v ospredje tudi kontura, ki pri Lili Prap ni narisana linija, temveč je posledica razmerja med barvno intervencijo in črno papirno podlago. Črni rob, ki obdaja figure in posamezne oblike, ni dodan naknadno, temveč nastaja kot neprikrit del nosilca, kot sled črnega papirja, ki ostaja viden ob robovih barvnih ploskev. Kontura se tako vzpostavlja kot negativni prostor, ki zamejuje in hkrati aktivira obliko. Na ta način lahko deluje kot meja in hkrati kot strukturni element, ki gradi slikovno polje in poudarja intenziteto barvnih nanosov. Prav tako zunanji rob ni dodatna linija, temveč vidna črna podlaga nosilca, ki fizično zamejuje slikovno polje. Tovrstni »rob« vzpostavlja mejo med svetom ilustracije in prostorom gledalca ter obenem omogoča njuno povezavo. Ilustracija tako postane avtonomen prostor pripovedi, ki ohranja svojstveno intenzivnost.

Kompozicijsko so dela zasnovana premišljeno in uravnoteženo. Dosledna uporaba horizontalnega formata daje občutek narativnega razprostiranja, primerne za pripovedni tok slikanice. Centralna postavitev motiva zagotavlja stabilnost in jasnost, kar je še posebej pomembno v kontekstu otroške percepcije. Glavni liki živali so upodobljeni v celoti, kar omogoča takojšnjo prepoznavnost. Ta celostna predstavitev figure deluje didaktično, saj otroku omogoča neposredno razumevanje oblike in značaja upodobljenega bitja. Pomemben vidik predstavlja tudi način, kako liki vzpostavljajo odnos z gledalcem. Pogledi živali so pogosto usmerjeni navzven, s čimer se oblikuje neposredna relacija med podobo in opazovalcem. Ta vizualni stik presega zgolj reprezentacijo in prehaja v interakcijo in dialog. S tem živalske podobe pridobijo ne le na pripovedni funkciji, temveč tudi na izraznosti, ki omogoča čustveno komunikacijo.

Za otroka, ki se skozi slikanice prvič srečuje z vizualno umetnostjo, predstavljajo živalske podobe spodbuden prostor zaznave. Ilustracija omogoča orientacijo, prepoznavanje in interpretacijo, obenem pa razvija občutek za likovno kvaliteto. Ustvarjalnost umetnice se tako izkazuje tudi kot pomemben prispevek k razvoju zgodnje vizualne kulture. Njeno delo zavzema vidno mesto znotraj sodobne ilustracije prav zaradi zavestne usmeritve v polje otroške domišljije. Ilustracije Praprotnik Zupančič omogočajo branje podobe kot strukturirane celote in neposredno spodbujajo razvoj vizualne pismenosti. Otrok prepozna osrednji motiv, sledi kompoziciji in razume odnos med figuro in ozadjem. Barvna enovitost ozadja usmerja pogled, kontura določa meje, centralna postavitev pa vzpostavlja orientacijo.

Izbori živalskih likov predstavljajo osrednje sidro njenega umetniškega procesa. Živali v njenih delih nastopajo kot posredniki, torej med otrokom in kompleksnostjo sveta. Znotraj samih knjig nastopajo tudi petelin, kokoška, piščančki in kura, ki skozi piš humorja in kot nosilci značajev podajajo v oblačkih vprašanja in odgovore ter sooblikujejo osnovno razumevanje odnosov, opazovanja razlik in podobnosti.

Slikanice prav tako vzpostavljajo specifično razmerje med statičnostjo podobe in dinamiko pripovedi. Določeni likovni prizor, na primer, zmaj v trenutku ko bruha ogenj ali se sooča z Vikingom, je v svoji pojavnosti fiksni in prostorsko zaustavljen. Kljub temu pa je v sami strukturi nekaterih ilustracij prisotna izrazita sugestija gibanja, napetosti ali dejanja. Prav v tem medprostoru med statično vizualno formo in zaznano dinamiko se vzpostavi ključni moment slike, v katerem podoba odpira pripoved. Bralec se tako znajde v zgoščeni točki, ki deluje kot izhodišče miselnega in domišljjskega razpiranja. Nadaljevanje tega toka se vzpostavlja v prostoru med podobo in interpretacijo skozi neposredno zaznavanje slike, kjer vizualni dražljaj sproža mentalno dopolnjevanje, odprtost in časovni otip prizora. Ilustracija tako deluje kot sprožilna struktura, ki gledalca usmerja k aktivni konstrukciji nadaljevanja in onkraj tistega, kar je neposredno prikazano.

Opus Lile Prap deluje kot tiha, a odločno formativna sila, ki oblikuje estetsko izkušnjo in vzpostavlja temeljne pogoje vizualnega mišljenja. Njena govorica, na videz preprosta, razvija konsistenten umetniški jezik, ki presega generacijske in kulturne okvire ter ohranja visoko stopnjo prepoznavnosti in berljivosti. S svojo zadržano izraznostjo vzpostavlja daljnosežen in trajen vizualni učinek, zaradi katerega se umešča med ključna izhodišča sodobne slovenske ilustracije.

– Nina Šardi